

Sjælen SYNGER og sangen viser vej

Den menneskelige stemme er en magisk kraft, som vi fødes ind i verden med, og sangen er en bro, urmennesket spænder ud til fællesskabet, til ritualer og til andre verdener - når nogen dør, når mennesker skal forenes i kærlighed, eller når et barn bliver født. Men fordi vi lever i en materialistisk kultur, tror mange, at sangen ikke længere er vigtig, så vi mangler stemmen ved disse store begivenheder.

Af Majbritte Ulrikkeholm

Materialismen bevirker, at vi tingsliggør vores verden, og sangen er også blevet til en ting, som vi kan sælge eller promovere os på. Da jeg selv startede min sanglige karriere og i forbindelse hermed rejste til Canada for at studere sangskrivning, blev jeg dybt rystet og forundret over at møde et utal af sangskrivere, som omtalte et fænomen de kaldte Music Business. Vi var en del af denne business med vores sangskrivning, og vores sange skulle sælges og puttes på dåse straks de var færdige. Jeg opponerede kraftigt mod denne indstilling og måtte indse, at jeg nok var havnet det forkerte sted med pladeselskab og store virksomheder, der levede af at sælge sange og sangskrivere.

Det blev aldrig naturligt for mig at færdes i denne branche, for mit udgangspunkt var et helt andet.

Sangen som vejviser

Siden jeg var helt lille og havde min første guitar, skrev jeg det, man kunne kalde lejlighedssange. Hvis vi skulle rejse til Bornholm med skolen, skrev jeg en sang om hele turen, og jeg kan huske, at min første sang startede med : over Østersøen, så er vi på Sjælland, over Storebælt, og så er vi på Fyn igen.

Og på denne måde kunne vi huske bæltene, og hvad vi skulle krydse hvornår. Jeg skrev på denne måde et kort over rejsen, og når vi sang denne rejsesang, så vidste vi, hvor vi var på rejsen. Det var noget helt naturligt for mig, og sangen var skrevet til dem, der skulle til Bornholm fra Fyn og hjem igen.

Sådan var mine første sange. De var rejsesange – landkort, som man kunne synge.

De syngende Aboriginals

Derfor blev jeg naturligvis noget forundret, da jeg mange år senere læste, at Aboriginals i Australien havde skrevet hele Australien ind i et syngende landkort, man kunne kalde sanglinier. (Beskrevet i Bruce Chatwin's bog Drømmespor) En Aboriginal, der kendte sangene kunne synge sig vej gennem kontinentet, og det

gav helt mening for mig, fordi jeg netop havde skrevet sange om, hvordan man fandt hjem fra Bornholm og om, hvordan man kunne finde frem til Picadilly Circus i London. Det var som om, jeg stødte mod en åre af noget meget velkendt, da jeg læste om de syngende Aboriginals.

Det var urmenneskets vej med sangen, jeg havde fundet, og det var den vej, jeg fulgte uden på daværende tidspunkt egentlig at have noget pejlepunkt. Jeg var et åbent barn med en direkte adgang til musik, og

FAKTA

2008 er udnævnt til sangens år, og mange kræfter er gået sammen i et fælles ønske om "at hele Danmark igen skal mærke glæden ved sang". Chefdirigent for Danmarks Radios pigeor Michael Bojesen er initiativtager til projektet, som nu bl.a er støttet af kulturministeriet.

derfor havde jeg mødt de syngende Aboriginals - et sted helt inde i mig selv.

Og det er det, vi kan, hvis vi åbner os for sangens kraft. Vi kan virkelig møde denne åre i os selv, hvor det er naturligt at synge os vej gennem landskaber og begivenheder. Vi kan fremtrylle vores egne kraftsange, som kan hjælpe os på rejsen. Og det er slet ikke så svært som man måske skulle tro. Jeg har set i hundredvis af mennesker på mine kurser, som efter ganske enkle anvisninger fremtryllede sange, som de siden hen kunne læne sig op af.

At skrive en kraftsang:

Måske er udtrykket at skrive en kraftsang endda misvisende, for når vi taler om sang som kraft og om kraftsange, så er det egentlig ikke en gang noget vi som sådan skriver selv. Vi kommer måske til at få billedet af en, der sidder med en blyant i dyb koncentration. Men sådan er det ikke, når vi skriver disse naturlige sange. Sangene kommer til os, og vi skal egentlig bare lære at lade dem komme.

Nogle har brug for en kraftsang til at kunne overkomme en svær periode, til at slippe et forhold eller til at finde dybere ind i hjertet. Og der er tale om meget enkle sange, som på mange måder ligner de sange, som vi ubevidst synger, når vi er børn.

Anvisning

- 1) Reflekter over hvad du skal bruge sangen til – for eksempel : jeg har brug for en sang, der kan hjælpe mig i kontakt med mit hjerte
- 2) Gå en tur i naturen og mærk om der er et sted, et træ, en blomst eller noget andet, der særligt taler til dig – det kan også være vinden, havet, regnen, solen, månen
- 3) Lyt og bed om at du må få lov at høre sangen
- 4) Gør ikke sangen unødigt indviklet eller besværlig – lad den være så enkel, at du nemt ville kunne instruere andre i at synge den

Urmennesket finder sine sange på denne måde, børn finder sangene på denne måde, eller man kunne sige : de åbner sig, så sangene kan komme til dem.

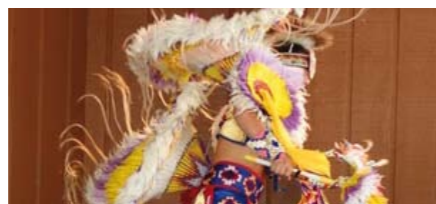
Jeg har undervist mennesker i at synge fra sjælen i mere end femten år, og hver gang jeg har sendt en gruppe ud – omend mange troede de skulle noget svært, så er alle kom-

met tilbage med en sang. Det kan sagtens være de har dømt den bagefter, men da de var der ude, hviskede blomsterne dem sange, de kunne synge sig vej med, og træerne havde noget at byde ind med, vinden talte og regnen sang om renselse. Enkle sange, som kunne ligne de etniske sange, vi kan støde på, hvis vi studerer disse sangtraditioner nærmere.

Arapaho – indianerne har en enkel kraftsang, som jeg har sunget gennem mange år. Teksten er uhyre enkel :

Jeg bærer mine lange
vingefjer medens jeg cirkler
omkring, jeg cirkler omkring,
jeg cirkler omkring
– jordens grænser

En kraftsang behøver ikke mange ord.

Sange skal synges fra kroppen

Det kan netop være et problem i vores sangkultur – at der er så mange ord i vores sange, at vi aldrig lærer dem udenad. Derfor opstår sangbogs-kulturen, som kan være fin og samlende i forsamlinger, men der er noget meget stærkt over at synge sange, som ikke kræver at blikket hviler på et tekstark. Når man synger med sangbog kan armene heller ikke bevæges frit, og faren er at sangen bliver sunget fra hovedet mere end fra kroppen.

Hvis jeg synger med en gruppe, kan jeg finde på at foreslå, at vi udvælger sangens mest kraftfulde vers, og så synger vi det om og om igen. Det er det at synge, der er det vigtige – ikke om vi kan alle ordene. For urmennesket hylder energien bag ordene, ikke ordene selv.

Dette gør sig gældende i chanting, hvor man chanter / synger en enkelt linie, som siges at indeholde kraft. Tibetansk kultur har for eksempel mantraet OM Mani Padme Hum, som siges at åbne hjertet. Man gentager linien om og om igen, og der er ikke flere ord i sangen. Det er netop gentagelsen, der leder til en nærmest hypnotisk tilstand.

At tegne en sang

Ord har naturligvis deres helt egen skønhed, og det kan også være smukt at lære en sang med mange ord udenad, men så kan man eventuelt gøre en indsats for at lære sangen gennem de billeder, den skaber. Man kan eventuelt prøve at tegne sangen og de forskellige vers. Man vil opdage, at sangen

FAKTA

Majbritte Ulrikkeholm er sanger, sangskriver, forfatter og underviser. Gennem mange år har hun forløst menneskers tale- og sangstemmer og har udviklet sin egen undervisningsform, som tager udgangspunkt i den naturlige stemme

er meget nemmere at huske bagefter. Og hvis vi vil tilbage til det mere oprindelige og det menneskelige ved at synge, så kan vi bare forestille os det aparte billede af en hel gruppe indianere eller afrikanere med en sangbog i hånden. Nej, vel. Et gospelkor kan heller ikke klappe rytmen, hvis de ikke har hænderne fri.

Lad os sætte sangene ned

I det hele taget er der mange ting vi skal "aflære", for at det igen kan blive naturligt at synge. Mange af vores fællessange ligger i et alt for højt toneleje, som bygger på en forestilling om den kultiverede stemme. Men mange mister glæden ved at synge, hvis det skal foregå i et unaturligt højt leje, så jeg foreslår ganske enkelt, at man finder det mest behagelige sted på sin stemme, og så simpethen synger der fra. Sangen skal ned i kroppen og væk fra hovedet. Men mange har lært at de skulle stå stille, synge rent og se pæne ud tillige. Men sådan er det ikke naturligt for et

menneske at udtrykke sig. Sangen frisætter vores glæde og forløser sorg, og undervejs i processen slår vi ud med armene og ser mærkelige ud. For vi er mennesker, der skal igennem faser og udvikling. Vi er mennesker, der skal udtrykke os. Og sangen skal være vores ven, der holder os i hånden og ikke en fjende, der spænder os fast i forestillinger om perfektionisme.

Men det er materialismens forestilling om sang. At den skal sælges og se pæn ud.

Det naturlige menneske ved at sangen er en bro, vi kan spænde ud til hinanden, til forskellighederne, til mangfoldigheden. Sangen kan tåle os. Også når vi er grimme, og når vi synger falsk. Så lad os synge synge synge. For det er sangens år, og det skal fejres.

Og måske skulle vi starte med at sætte alle sangene ned. Så alle for en gangs skyld kan være med.

FAKTA

Majbritte Ulrikkeholm har sammen med verdensmusikeren Søren Frieboe indsamlet og indspillet åndelige sange fra forskellige dele af verden på CD'en Songs of the Earth.

● Læs eventuel mere om kurser på www.majbritteulrikkeholm.dk

Sange er tanker, der synges ud med åndedrættet,
når menneskene lader sig bevæge og ikke længere
kan nøjes med almindelig tale

Orpingalik, Netsilik- Folke

